Nr 8.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i strafflagen för krigsmakten, m. m.; given Stockholms slott den 15 december 1944.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) lag om ändring i strafflagen för krigsmakten; samt

2) lag angående ändrad lydelse av 39 och 46 §§ lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes.

GUSTAF.

Thorwald Bergquist.

Förslag
till
Lag
om ändring i strafflagen för krigsmakten.

Härigenom förordnas, att 185 § strafflagen för krigsmakten[1] skall erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande angives samt att i samma lag skall införas en ny paragraf, betecknad 209 a §, av nedan intagen lydelse.

185 §.

Till disciplinmål — — — efter 177 §.

Vid åläggande av disciplinstraff skall befälhavaren ock pröva, huruvida egendom, som i målet tagits i beslag, skall vara förverkad.

209 a §.

Har i disciplinmål beslagtagen egendom förklarats förverkad, äger den som ej åtnöjes med beslutet att däröver föra klagan inom tid och på sätt, som enligt 209 § första och andra styckena gäller för klagan över disciplinstraffets åläggande. Försummar den missnöjde, vad sålunda är föreskrivet, have förlorat sin talan.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall tillämpas även där beslag skett före lagens ikraftträdande.

---

[1] Senaste lydelse, se SFS 1942: 379.

Förslag
till
Lag
angående ändrad lydelse av 39 och 46 §§ lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes.

Härigenom förordnas, att 39 och 46 §§ lagen den 23 oktober 1914 om krigsdomstolar och rättegången därstädes[1] skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

39 §.

Till krigsdomstol — — — sjöss; samt

7:o) besvär över befälhavares beslut, varigenom disciplinstraff eller ersättningsskyldighet ålagts någon eller beslagtagen egendom förklarats förverkad.

Då förhållandena — — — det gällande.

46 §.

Krigsöverdomstol äge — — — rätta förstånd.

Krigsöverdomstol skall — — — omedelbart dömer.

Krigsöverdomstol döme ock:

över besvär, som anförts emot krigsrätts utslag eller emot beslut, varigenom befälhavare ålagt disciplinär bestraffning eller ersättningsskyldighet eller förklarat beslagtagen egendom förverkad; samt

i mål — — — krigsöverdomstol överlämnats.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

---

[1] Senaste lydelse, se SFS 1944: 293.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 oktober 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER.

Efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bergquist, fråga om *behörighet för militär befälhavare att i vissa fall förklara beslagtagen egendom förverkad* samt anför därvid följande.

I lagen den 13 juni 1941 om förverkande i vissa fall av spritdrycker och vin m. m. stadgas, att om spritdrycker eller vin eller rusgivande ersättningsmedel därför påträffas hos person, som av polisman beträdes med fylleri, egendomen skall av polismannen tagas i beslag. Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning, där någon med skäl misstänkes för brott som avses i 1 § lagen den 7 juni 1934 om straff för vissa brott vid förande av motorfordon, såvitt angår drycker och ersättningsmedel vilka av föraren medförts å färden för egen räkning eller, ehuru de medförts av annan, kunna antagas ha varit avsedda jämväl för föraren. Äger beslagaren själv anställa åtal, åligger det honom att, därest han finner beslaget böra bestå, så snart ske kan väcka talan angående ansvar för brottet. Äger han icke själv anställa åtal, skall han ofördröjligen underrätta vederbörande åklagare om beslaget, och har denne att pröva huruvida beslaget skall bestå samt, därest beslaget finnes icke böra hävas, väcka åtal. Anställes ej åtal inom en månad från det beslaget ägde rum, skall beslaget hävas, där ej Konungens befallningshavande medgiver att det må bestå under viss ytterligare tid. Egendom som tagits i beslag enligt lagen skall, därest den som åtalas finnes ha begått brottet, dömas förverkad, såvida ej särskilda omständigheter till annat föranleda. Med drycker och ersättningsmedel, som dömas förverkade, skall förfaras på sätt i 7 kap. 20 § 2 mom. förordningen den 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker föreskrives. Belopp som erhålles vid föryttring av förverkad vara skall tillfalla kronan.

I den mån ej genom 1941 års lag meddelats särskilda bestämmelser är lagen den 12 maj 1933 om vissa tvångsmedel i brottmål tillämplig jämväl å beslag som avses i förstnämnda lag.

I skrivelse den 11 april 1944 har *riksdagens militieombudsman* erinrat att mål om fylleri skulle under de förutsättningar som angåves i 96 § strafflagen för krigsmakten bedömas enligt krigslagstiftningen. Jämlikt 185 § 8) samma lag kunde fylleriförseelserna behandlas såsom disciplinmål och i regel avgjordes dessa ärenden av vederbörande befälhavare. Så snart det blivit upplyst, att beslag enligt 1941 års lag förelåge, borde dock målet hänskjutas till krigsrätt. Det syntes nämligen alltid ankomma på domstol att pröva frågan om förverkande och denna fråga finge icke skiljas från prövningen av brottsligheten. Grundsatsen om målens hänskjutande till krigsrätt i dessa fall hade emellertid, enligt vad militieombudsmannen under sin verksamhet erfarit, icke alltid blivit iakttagen.

Militieombudsmannen har därefter anfört följande.

Att det rätta förfaringssättet i dessa mål lätt kan förbises vid rättsskipningen måste betraktas som en olägenhet. Å andra sidan kan det icke förnekas att vissa olägenheter jämväl äro förenade med fylleriförseelsernas hänskjutande till krigsrätt så snart beslag föreligger. Det medför tidsutdräkt och extra arbete. Dessa mål äro visserligen icke talrika, men man synes dock ha att räkna med att det vid många förband årligen förekommer ett mindre antal sådana fall. Med anledning härav har militieombudsmannen till övervägande upptagit att låta vederbörande befälhavare i samband med prövning av fylleriförseelsen jämväl avgöra frågan om förverkande. Vissa auditörer, som under hand hörts, ha bekräftat, att det skulle vara lämpligt att genomföra denna förenkling.

Under åberopande, att förverkandefrågan syntes vara av den natur, att dess avgörande kunde överlämnas åt den befälhavare som upptoge disciplinmålet, har militieombudsmannen med stöd av den för honom gällande instruktionen hemställt, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande frågan om befogenhet för militär befälhavare att i samband med åläggande av disciplinstraff för fylleri även döma egendom som tagits i beslag enligt lagen den 13 juni 1941 förverkad.

Till närmare utveckling av sin uppfattning om tillämpningen av 1941 års lag beträffande militär personal har militieombudsmannen åberopat avskrift av en av honom den 6 mars 1944 avlåten skrivelse till chefen för Wendes artilleriregemente, däri militieombudsmannen gjort vissa uttalanden angående spörsmål, som av honom uppmärksammats vid behandlingen av ärenden rörande förverkande av beslagtagna spritdrycker. I skrivelsen har anförts bl. a. följande.

Bestämmelserna om förverkande av rusdrycker äro icke så skrivna att de omedelbart äga tillämpning vid den verksamhet till upprätthållande av ordningen eller för ådömande av straff på disciplinär väg som handhaves av militära myndigheter.

Vad angår själva rätten att taga rusdrycker i beslag torde den få anses tillkomma, förutom polispersonal, även militär personal som ingriper då någon som lyder under strafflagen för krigsmakten beträdes med fylleri eller onykterhet vid ratten. Enligt sakens natur måste militära befattningshavare anses ha en allmän skyldighet att upprätthålla allmän ordning och säkerhet inom de militära förbanden. När de vid fullgörande av denna sin uppgift inskrida mot fyllerister och andra dylika lagöverträdare måste de även anses berät-

tigade att vidtaga åtgärder som äro påkallade för att hindra missbruk av påträffad sprit. Ehuru det i åtskilliga fall kan vara tveksamt i vilken utsträckning de befogenheter och skyldigheter som åvila polismän även skola tillkomma motsvarande militära personal, torde man vid tillämpningen av 1941 års lag böra jämställa denna personal med polismän (jfr justitieombudsmannens ämbetsberättelse 1942 s. 117 o. ff.).

Det kan vara föremål för en viss tvekan huru föreskriften om underrättelse till vederbörande åklagare skall tolkas, då målet skall beivras i militär ordning. Detta gäller såväl då beslaget gjorts av militärpersonal som då det verkställts av polisman. Ur militär synpunkt kan det synas naturligt att denna underrättelse göres till vederbörande befälhavare, d. v. s. den befälhavare som är behörig att disciplinärt bestraffa den felande eller att föranstalta om krigsrättens sammankallande. 1941 års lag talar emellertid om att underrättelsen skall avse vederbörande åklagare och förbandschefen är ju icke att anse såsom åklagarmyndighet. Ändamålet med underrättelsen är tydligen att den myndighet, som äger avgöra åtalsfrågan, också skall, såvitt det gäller tiden innan målet kommit inför domstol, ha avgörandet huruvida beslaget skall bestå eller hävas. Detta avgörande torde vila å krigsfiskalen i de fall då målet hör till krigsdomstols upptagande. De särbestämmelser som gälla för väckande av allmänt åtal vid krigsdomstol rubba icke regeln, att åklagaren i förhållande till förbandschefen har att självständigt pröva åtalsfrågor (jfr militieombudsmannens ämbetsberättelse 1943 s. 169 o. ff.). Därest åklagaren, exempelvis med hänsyn till resultatet av en blodprovsundersökning, finner sig icke kunna yrka ansvar å den rapporterade, synes beslaget böra upphävas av åklagaren. Även om underrättelsen om beslaget sålunda egentligen är avsedd för åklagaren, synes det i praktiken vara lämpligt att den i första hand lämnas till förbandschefen, i varje fall då beslaget gjorts av militär personal. Rapporten över förseelsen befordras ju till denne. Förbandschefen torde böra underrätta åklagaren om att beslag skett, vilket förhållande ju, såsom senare närmare angives, föranleder att frågan om ansvar för förseelsen icke kan avgöras i disciplinär ordning.

Med hänsyn till bestämmelsen, att beslagets bestånd är beroende av att åtal väckes inom en månad, erinras därom, att åtal vid krigsdomstol väckes genom anmälan hos vederbörande befälhavare, vilken därefter förordnar om krigsrättens sammankallande. (Jfr Svedelius' och af Geijerstams kommentar till strafflagen för krigsmakten s. 534.)

Då åtal kommer till stånd medan beslaget ännu består har domstolen att enligt reglerna i lagen den 12 maj 1933 om vissa tvångsmedel i brottmål pröva beslagets fortbestånd, och i det slutliga utslaget skall domstolen avgöra om egendomen skall vara förverkad eller ej. Förutsättning för förverkande är att den tilltalade funnits ha begått den brottsliga gärningen. Däremot förutsättes det icke att han fälles till ansvar för den.

I anslutning till vad militieombudsmannen uttalat i nämnda skrivelse har han i sin nu ifrågavarande framställning anfört följande.

Redan enligt nu gällande ordning kan det, såsom angivits i den nyssnämnda skrivelsen, vara föremål för en viss tvekan huru lagens föreskrift om underrättelse till vederbörande åklagare skall tolkas, då målet skall beivras i militär ordning. Därest förverkandefrågan avgöres i disciplinmål, vid vilka åklagare ej medverkar, uppstå vissa nya tolkningsspörsmål. Mest följdriktigt torde vara att, med ändring av lagens ståndpunkt, föreskriva att underrättelsen om beslaget skall göras hos vederbörande befälhavare och att denne har att pröva huruvida beslaget skall bestå. Om befälhavare finner sig böra låta

målet förfalla enligt 204 § strafflagen för krigsmakten, bör han också häva beslaget. Om han däremot finner sig böra hänskjuta fylleriförseelsen till krigsrätts prövning, bör han samtidigt till åklagare och krigsrätt överlämna frågan om beslagets bestånd. I fall då åklagaren finner sig icke böra framställa något ansvarsyrkande, torde det ankomma på honom att förklara beslaget hävt. I de normala fallen, då befälhavaren ålägger disciplinstraff för fylleriförseelsen, torde målets avgörande följa så snabbt att någon egentlig prövning av beslaget dessförinnan icke erfordras; beslaget fortbestår om ej befälhavaren undantagsvis skulle förordna om annat.

För fullständighetens skull vill jag anmärka, att mål om onykterhet vid ratten samt beslag i samband därmed icke få upptagas såsom disciplinmål utan höra till krigsrätt.

Över militieombudsmannens framställning ha efter remiss yttranden avgivits av krigshovrätten och chefen för försvarsstaben ävensom av styrelserna för föreningen Sveriges krigsdomare och auditörer samt föreningen Sveriges krigsfiskaler.

I yttrandena har vad militieombudsmannen föreslagit tillstyrkts eller lämnats utan erinran. *Chefen för försvarsstaben* har därvid anfört, att förslagets genomförande syntes komma att väsentligt underlätta och påskynda behandlingen av sådana mål, i vilka fråga uppkomme om förverkande av spritdrycker som tagits i beslag. *Föreningen Sveriges krigsdomare och auditörer* har likaledes uttalat, att onödig omgång med målens avgörande skulle undvikas om förslaget genomfördes. *Krigshovrätten,* som förklarat sig ej hava något att erinra mot förslaget, har därvid förutsatt att för befälhavaren komme att stadgas skyldighet att regelmässigt inhämta yttrande av auditör samt att beträffande klagan över befälhavares beslut om förverkande av beslagtagna spritdrycker och om verkställighet av sådant beslut komme att införas samma regler som i lagen angående behörighet för militär befälhavare att ålägga ersättningsskyldighet.

Departementschefen.

Såsom militieombudsmannen anfört äro bestämmelserna i 1941 års lag om förverkande i vissa fall av spritdrycker och vin m. m. icke så avfattade, att de kunna omedelbart tillämpas, om ett inskridande enligt lagen skall ske mot någon som lyder under strafflagen för krigsmakten. Att lagstiftningen är tillämplig även i dylikt fall torde dock vara otvivelaktigt. Rätt att taga rusdrycker i beslag från den som beträdes med fylleri eller onykterhet vid förande av motorfordon lärer sålunda föreligga även då den brottslige lyder under strafflagen för krigsmakten. Behörighet att verkställa sådant beslag torde tillkomma, förutom civil polispersonal, jämväl militär personal som i förevarande hänseende har motsvarande uppgifter. Av 1941 års lag följer vidare, att rusdrycker, vilka tagits i beslag på sätt nu nämnts, i regel skola dömas förverkade, såframt den hos vilken beslaget skett finnes ha begått det brott som föranlett beslaget. Härvid är emellertid att märka, att ehuru fylleri enligt 96 § strafflagen för krigsmakten kan beivras i den för disciplinmål stadgade ordning, något stadgande icke finnes om behörighet för befälhavaren att förordna om förverkande av rusdrycker som tagits i beslag hos den

straffskyldige. Frågan om förverkandet torde icke heller kunna prövas annat än i sammanhang med prövningen av den brottsliges skuld. Till följd härav måste det anses åligga befälhavaren att till krigsdomstols avgörande hänskjuta mål om ansvar för fylleri, så snart i målet är upplyst att rusdrycker tagits i beslag hos den brottslige.

Sistnämnda förhållande är givetvis mindre tillfredsställande. Fylleriförseelserna äro i allmänhet av så enkel natur, att deras hänskjutande till krigsrätt innebär onödig omgång och tidsutdräkt. Frågan, huruvida rusdrycker som tagits i beslag i målet skola dömas förverkade, är i och för sig icke av beskaffenhet att försvåra målets avgörande. Jag finner mig fördenskull böra förorda att, i enlighet med vad militieombudsmannen hemställt, bestämmelser införas som möjliggöra för militär befälhavare att i samband med åläggande av disciplinstraff för fylleri döma i målet beslagtagna rusdrycker förverkade. Denna utvidgning av befälhavarens behörighet i disciplinmål synes böra erhålla sin plats i 185 § strafflagen för krigsmakten, i vilket lagrum för närvarande stadgas bland annat, att till disciplinmål räknas mål om ansvar för fylleri efter 96 § strafflagen för krigsmakten. I lagrummet synes sålunda böra ytterligare föreskrivas, att det i disciplinmål tillkommer befälhavaren att, om han ålägger disciplinstraff, jämväl pröva, huruvida egendom, som i målet tagits i beslag, skall vara förverkad. Bestämmelsen kan utan olägenhet erhålla denna generella formulering, enär i disciplinmål beslag icke lärer kunna förekomma i andra fall än då fråga är om rusdrycker.

Med hänsyn till att i disciplinmål ej finnes någon åklagare kan bestämmelsen i 1941 års lag om skyldighet för beslagare, som ej själv äger väcka åtal, att underrätta vederbörande åklagare om beslaget ej tillämpas i sådana mål. Grunderna för nämnda bestämmelse och en tillämpning av 1933 års lag om vissa tvångsmedel i brottmål torde emellertid medföra, att anmälan om beslaget skall göras hos befälhavaren, vilken enligt 94 § lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes gentemot honom underlydande personal äger samma befogenhet i fråga om beslag som enligt allmän lag tillkommer Konungens befallningshavande. Om befälhavaren jämlikt 204 § strafflagen för krigsmakten finner målet böra förfalla, skall han givetvis förordna om beslagets hävande. Hänskjuter åter befälhavaren målet till krigsrätt, måste det anses åligga honom att underrätta krigsfiskalen jämväl om beslaget, varefter prövningen av frågan om dettas bestånd ankommer på krigsfiskalen i enlighet med 1941 års lag. Vad nu sagts torde lämpligen klargöras genom anvisningar som meddelas i form av ett cirkulär.

Krigshovrätten har i sitt yttrande över militieombudsmannens framställning ifrågasatt, att för befälhavaren skulle stadgas skyldighet att inhämta yttrande av vederbörande auditör innan förverkandefrågan avgjordes. Det torde emellertid kunna förutsättas, att auditören i det yttrande han jämlikt 203 § strafflagen för krigsmakten på begäran av befälhavaren har att avgiva rörande fylleriförseelsen och det straff som bör åläggas därför jämväl uppmärksammar förverkandefrågan. Särskilt stadgande härutinnan synes icke vara erforderligt.

Beträffande klagan över befälhavares beslut, varigenom beslagtagna rusdrycker förklarats förverkade, synas böra gälla samma regler som i 209 § första, andra och tredje styckena strafflagen för krigsmakten äro stadgade om klagan över ålagt disciplinstraff. Såsom 209 a § torde därför böra införas ett nytt stadgande av innehåll, att nyssnämnda lagrum skola äga motsvarande tillämpning därest i disciplinmål egendom som i målet tagits i beslag dömts förverkad. Beslutet om förverkande bör — i motsats till beslutet om åläggande av disciplinstraff — icke få gå i verkställighet innan laga kraft åkommit beslutet i denna del.

I 39 § lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes torde i förtydligande syfte böra stadgas, att till krigsdomstols handläggning höra, förutom besvär över befälhavares beslut varigenom disciplinstraff eller ersättningsskyldighet ålagts någon, jämväl besvär över beslut, varigenom befälhavare förklarat beslagtagen egendom förverkad. Då besvären, i likhet med besvär över ålagt disciplinstraff, böra prövas av krigsöverdomstol, synes 46 § nyssnämnda lag böra förtydligas på enahanda sätt.

I enlighet med det anförda har inom justitiedepartementet upprättats förslag till

1) *lag om ändring i strafflagen för krigsmakten* samt

2) *lag angående ändrad lydelse av 39 och 46 §§ lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes.*

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över förslagen, av den lydelse bilaga[1] till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Stig Hiljding.

---

[1] Det under 2) upptagna lagförslaget, som är lika lydande med motsvarande vid propositionen fogade lagförslag, har här uteslutits.

Förslag
till
Lag
om ändring i strafflagen för krigsmakten.

Härigenom förordnas, att 185 § strafflagen för krigsmakten[1] skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives samt att i samma lag skall införas en ny paragraf, betecknad 209 a §, av följande lydelse.

185 §.

Till disciplinmål — — — efter 177 §.

Vid åläggande av disciplinstraff skall befälhavaren ock pröva, huruvida egendom, som i målet tagits i beslag, skall vara förverkad.

209 a §.

Har i disciplinmål beslagtagen egendom förklarats förverkad, skall vad i 209 § första, andra och tredje styckena är stadgat om klagan med avseende å disciplinstraff äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall tillämpas även där beslag skett före lagens ikraftträdande.

---

[1] Senaste lydelse, se SFS 1942: 379.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 13 november 1944.

Närvarande:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 27 oktober 1944 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 13 oktober 1944, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till

1) *lag om ändring i strafflagen för krigsmakten* samt

2) *lag angående ändrad lydelse av 39 och 46 §§ lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes.*

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet L. G. Ohlsson.

Förslagen föranledde följande yttrande av lagrådet.

Förslaget till lag om ändring i strafflagen för krigsmakten.

185 §.

I 184 § strafflagen för krigsmakten behandlas vederbörande befälhavares befogenhet att ålägga straff i disciplinmål, medan i 185 § angives vilka mål äro att hänföra till disciplinmål. Då det föreslagna tillägget till sistnämnda paragraf i visst avseende giver befälhavare vidgad befogenhet i disciplinmål, synes detta stadgande rätteligen ha sin plats i 184 §. Beaktas vad sålunda anmärkts, erfordras en motsvarande jämkning i lagförslagets ingress.

209 a §.

Paragrafens avfattning giver närmast vid handen, att allenast den, som blivit belagd med disciplinstraff, äger rätt att klaga över beslut, varigenom beslagtagen egendom förklarats förverkad. Då klagorätt även bör tillkomma annan, som har rätt till egendomen, bör stadgandet undergå härav påkallad jämkning.

Enligt 209 § skall besvärstiden räknas från den dag, då disciplinstraffet avslutades, och det torde vara avsett, att enahanda beräkning skall gälla vid klagan över beslut, som innefattar förverkande av beslagtagen egendom. De i förevarande paragraf använda ordalagen kunna emellertid föranleda osäkerhet rörande klagotidens utgångspunkt, och vid paragrafens omformulering bör därför ett klarläggande komma till stånd jämväl i detta hänseende.

Förslaget till lag angående ändrad lydelse av 39 och 46 §§ lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar oeh rättegången därstädes.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Bertil Crona.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 december 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON.

Efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bergquist, lagrådets den 13 novermber 1944 avgivna utlåtande över de till lagrådet den 13 oktober 1944 remitterade förslagen till

1) *lag om ändring i strafflagen för krigsmakten* samt

2) *lag angående ändrad lydelse av 39 och 46 §§ lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes.*

Efter redogörelse för lagrådets utlåtande anför föredraganden följande.

Vad lagrådet anfört därom att det föreslagna tillägget till 185 § strafflagen för krigsmakten rätteligen syntes ha sin plats i 184 § samma lag har från rent logisk synpunkt sitt berättigande. Det har dock synts mig lämpligare att stadgandet upptages i 185 §. Fråga om förverkande av beslagtagen egendom kan förväntas uppkomma endast i ett ringa antal disciplinmål och i förhållande till befälhavarens befogenhet att ålägga disciplinstraff har befogenheten för honom att förklara i beslag tagen egendom förverkad en allenast sekundär betydelse. Bestämmelsen därom kan sägas huvudsakligen innebära, att målet skall räknas såsom disciplinmål, ehuru jämväl förverkandefrågan skall prövas däri. Lagrådets anmärkning i förevarande hänseende synes mig fördenskull icke böra föranleda ändring i förslaget.

Däremot har med anledning av de redaktionella erinringar lagrådet framställt beträffande den föreslagna 209 a § strafflagen för krigsmakten vidtagits en jämkning av denna paragraf, som torde tillgodose lagrådets önskemål. Av den jämkade avfattningen torde sålunda framgå, att icke blott den som i målet belagts med disciplinstraff utan jämväl annan, som har rätt till den beslagtagna egendomen, äger klaga över förordnandet om dess förverkande. Stadgandets avfattning visar vidare, att i dylikt fall rätten till klagan står öppen under samma tid som gäller för klagan över disciplinstraffets åläggande.

Förslaget till lag angående ändrad lydelse av 39 och 46 §§ lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes har lagrådet lämnat utan erinran.

Föredraganden hemställer, att ifrågavarande lagförslag — förslaget till lag om ändring i strafflagen för krigsmakten efter ändring i enlighet med vad i det föregående anförts — måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sigrid Linders.

Stockholm 1945. Kungl. Boktryckeriet P. A. Norstedt & Söner.
450085